

π. Ἀθανασίου Μηναῖ

Περὶ τῶν ἀληθινῶν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ προσκυνητῶν:

Σχολιασμὸς στὴν «Περὶ Ἐκκλησίας» μελέτη τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου Ἐπισκόπου Πενταπόλεως, τοῦ Θαυματουργοῦ.

Θεολογικὴ ἀπάντηση στὴν νεοποχίτικη ἄποψη ὅτι ἕνα Θεὸ λατρεύουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅτι ὅλοι βαπτισμένοι καὶ ἀβάπτιστοι ἔχουν πατέρα τὸν Θεό.

Στις ἡμέρες μας ἀκούγεται ἀπὸ τοὺς διασῶτες τῆς Νέας (=Ἀντιχρίστου) Ἐποχῆς συνεχῶς ἡ βλασφημία ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὅλων τῶν θρησκειῶν πιστεύουν σὲ ἕναν Θεό, ἐπομένως πρέπει, κατ' αὐτούς, νὰ ἐνωθοῦν ὅλοι σὲ μία θρησκεία καὶ νὰ δημιουργηθεῖ μία πανθρησκεία, μὲ ὅλες τὶς πλάνες τῶν δαιμόνων ἢ τῶν ἀνθρώπων, στὴν ὁποία θὰ πρέπει νὰ συμμετέχει καὶ ἡ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, δηλαδὴ ἡ Ὁρθόδοξος, ἡ Μοναδικὴ Κιβωτὸς τῆς Σωτηρίας - ἅπαγε τῆς βλασφημίας!

Σὲ ἀντίκρουση καὶ ἀναίρεση αὐτῶν ἀξίζει πραγματικὰ τὸν κόπο νὰ μελετήσῃ κανεὶς τὴν Μελέτη τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, τοῦ «ἐσχάτοις χρόνοις» φανέντος ὅπως λέει καὶ τὸ Ἀπολυτίκιόν του, τὴν «Περὶ Ἐκκλησίας», ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε, τὸ πρῶτον, τὸ 1919 εἰς τὸν Πανυγηρικὸ Τόμο ἐπὶ τῇ ἑβδομηκονταπενταετηρίδι τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς ὑπὸ τοῦ Καθηγητικοῦ Συλλόγου αὐτῆς, Ἀθήναις 1920, σσ. 334-349, καὶ τὴν ὁποία ἐκδίδει στις ἡμέρες μας ἡ Βαρβάρα Χ. Γιαννακοπούλου, (Ἁγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως, Περὶ Ἐκκλησίας, Ἀθήνα 1997, σσ. 62), ἀπὸ τὴν ὁποία καὶ παραπέμπουμε.

Ἄς παρακολουθήσουμε λοιπὸν τὴν Τριαδολογικὴ, Χριστολογικὴ καὶ Ἐκκλησιολογικὴ διδασκαλία τοῦ Ἁγίου Πατρὸς, εἰδικὰ σὲ ὅ, τι ἀφορᾷ τὰ Ὁρθόδοξα κριτήρια τῆς διακρίσεως τῶν ἀληθινῶν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ προσκυνητῶν ἀπὸ τῶν ψευδῶν ψεύτικου (-ων) Θεοῦ (-ῶν) προσκυνητῶν.

1. Τριαδολογικὴ ἐρμηνεία-προϋπόθεση

Στὸ τρίτο κεφάλαιο τῆς μελέτης μὲ τίτλο «Περὶ τῶν ἀληθινῶν προσκυνητῶν. – Τίνες εἰσιν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταί;» (ἐνθ.ἀνωτ., σ. 43) διαβάζουμε:

«Περὶ τῶν ἀληθινῶν προσκυνητῶν ὁ Κύριος εἶπεν. “Ὅτι οὗτοι θέλουσι λατρεύουσι τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ”. Ἀλλὰ ποῖοι οὗτοι; Πόθεν γινωσκόμενοι; Πάντως ἀληθινοὶ προσκυνηταί εἰσιν οἱ τὸν Θεὸν τὸν ἀληθινὸν γινώσκοντες.» (αὐτόδι, σ. 43,

ὑπογραμμίσαι Π. Ἀθανασίου Μηνᾶ). Στὴν τελευταία αὐτὴ φράση διαπιστώνουμε ἤδη τὸ πρῶτο κριτήριον: εἶναι ἡ γνώσις τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Καὶ συνεχίζει ὁ Ἅγιος: «Ἀλλὰ πόθεν οὗτοι ἔγνωσαν τὸν Πατέρα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ; διότι [sic] περὶ τοῦ Θεοῦ τοῦ Πατρὸς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ Σωτὴρ εἶπε, προσκυνήσουσι τῷ Πατρί, ἥτοι τῷ ἀληθινῷ Θεῷ, ὃν αὐτοῖς ἀποκαλύπτει.» (Αὐτόδι, ὑπογραμμίσαι ὑπὸ Π. Ἀθανασίου Μηνᾶ). Εὐθὺς τίθεται λοιπὸν ὡς κριτήριον τῆς ἀληθοῦς προσκυνήσεως ἡ Ὁρθόδοξος Τριαδολογία, ἡ ὁμολογία τοῦ Ἐνὸς Τρισυποστάτου Θεοῦ, Πατρὸς, Υἱοῦ καὶ Ἁγίου Πνεύματος ἐν μιᾷ τῇ οὐσίᾳ, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἀληθινοῦ Θεοῦ, οὔτε περὶ τῆς ἐπιγνώσεως Αὐτοῦ. Ὁ ἀληθινὸς δηλαδὴ Θεὸς εἶναι ὁ Τριαδικός, καὶ περὶ τῆς γνώσεως Αὐτοῦ μόνον γίνεται λόγος. Ἄς πάψουν λοιπὸν οἱ βλασφημίες ἐκεῖνες ποὺ θέλουν νὰ κατατάξουν τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν στὶς μονοθεϊστικὰς θρησκείας τοῦ κόσμου, καθὼς σύμφωνα μὲ τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ ἀληθινὸς Θεὸς εἶναι Ἕνας, ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνος, εἶναι τρισυπόστατος, (Πατὴρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα) καὶ δὲν ἔχει καμία σχέση μὲ τὶς δοξασίας τῶν λοιπῶν μονοθεϊστικῶν – καὶ ὄχι μόνο – θρησκειῶν.

2 Χριστολογικὴ ἐρμηνεία-προϋπόθεση

Εἶναι ὅμως ἐπόμενο νὰ τεθεῖ ἀπὸ τὸν καλοπροαίρετο ἄνθρωπο τὸ ἐρώτημα, ποῖα εἶναι ἡ πηγὴ καὶ προέλευση αὐτῆς τῆς γνώσεως, πρᾶγμα ποὺ δείχνει καὶ ἡ ἐρώτησις τοῦ Ἁγίου Ἐπισκόπου. Καὶ ἰδοὺ ἡ ἀπάντησις: «Ὁ Κύριος περὶ τῶν γινωσκόντων τὸν Θεὸν εἶπεν: Ἐάντις μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ Πατὴρ, οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ Υἱὸς καὶ ὃ ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.» (Ματθ. ια' 27).» (Αὐτόδι). Στὸ συγκεκριμένον χωρίον ἔχουμε ῥητὴ καὶ κατηγορηματικὴ δῆλωσις τοῦ Κυρίου ὅτι Αὐτὸς Μόνος γνωρίζει τὸν Πατέρα καὶ ὅτι Αὐτὸς Μόνος ἀποκαλύπτει τὸν Πατέρα στοὺς ἀνθρώπους, ἐπομένως Αὐτὸς εἶναι ἡ Μοναδικὴ Πηγὴ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ Πατρὸς. Καὶ αὐτὸ βεβαίως ὄχι ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν προαίρεση καὶ τὸ φρόνημα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ποὺ ἐπιζητεῖ τὴν σωτηρίαν του καὶ ποὺ ὁ Χριστός, ὡς Πάνσοφος Θεὸς προγνωρίζει. Γιὰ αὐτὸν τὸν λόγο καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος προτρέπει στὴν πρὸς Φιλιππησίους: «τοῦτο γὰρ φρονεῖσθε ἐν ὑμῖν ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ», (Φιλ. 2, 5). Εὐθὺς γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: Ποῦ μπορεῖ νὰ στηρίζεται ἡ πλάνη τῆς Νέας Ἐποχῆς ὅτι ὅλοι δῆθεν οἱ ἄνθρωποι ἔχουν γιὰ Πατέρα τὸν Θεόν, ἀνεξάρτητα σὲ ποιὸν Θεὸν πιστεύουν, ἐφ' ὅσον δὲν γνωρίζουν ἢ ἀπορρίπτουν τὸν Ἐνανθρωπήσαντα Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος Μόνος ἀποκαλύπτει τὸν Θεὸν Πατέρα; Ποῦ βρίσκει στήριγμα ἡ βλασφημία τῶν βλασφημιῶν ὅτι δῆθεν ὑπάρχουν πολλοὶ δρόμοι, ποὺ ὁδηγοῦν στὸν Θεό, καὶ ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πιστεύουν σὲ ἓνα ἀληθινὸ Θεό;

3 Ἐκκλησιολογικὴ ἐρμηνεία-προϋπόθεση

Στὸν στίχο αὐτὸ τοῦ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίου, καὶ σὲ ἀναφορὰ μὲ τὴν ἐρμηνεία τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, γίνεται λόγος λοιπὸν ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰ γιὰ τὸν Χριστόν, ὡς τὴν μοναδικὴν πηγὴ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ Πατρὸς. Ταυτόχρονα ὅμως καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ, διδασκόμεθα γιὰ τὸν μοναδικὸν φορέα αὐτῆς τῆς Θεογνωσίας, ποὺ εἶναι οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί. Ἰδοὺ τὰ ὅσα γράφει ὁ Μέγας Πατὴρ: «Ὡστε οὐχὶ πάντες ἐπιγινώσκουσι τὸν Πατέρα Θεόν, ἀλλὰ μόνον οἱ ἐκεῖνοι, οἵς ἀπεκάλυψε τὸν Θεὸν ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διότι αὐτῷ μόνον παρεδόθη πάντα ὑπὸ

τοῦ Πατρὸς ἔτι καὶ αὐτὸ τὸ ἀποκαλύπτει τὸν Θεὸν Πατέρα τοῖς ἀνθρώποις. Μόνοι ἄρα οἱ πιστοί, οἱ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιγινόντες τὸν Θεὸν Πατέρα, μόνοι οὗτοι ἀληθῶς γινώσκουσι τὸν Θεὸν καὶ ἀληθῶς λατρεύουσι καὶ προσκυνοῦσι Θεὸν τρισυπόστατον νοῦν, λόγον καὶ πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον. Οὗτοι εἰσιν οἱ ἀληθεῖς τοῦ Θεοῦ γνῶσται, οὗτοι εἰσιν οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ καὶ οὗτοι ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ προσκυνοῦσι τῷ Θεῷ· διότι ἔχουσιν ἀληθινὴν γνῶσιν τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὃν ἀπεκάλυψεν αὐτοῖς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ διότι καταλλαγέντες δι' αὐτοῦ πρὸς τὸν Πατέρα Θεόν, ἔχουσι παρρησίαν πρὸς αὐτὸν καὶ διότι γενόμενος μεσίτης μεταξύ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων μεσιτεύει πάντοτε πρὸς τὸν Πατέρα ὑπὲρ αὐτῶν ὥστε οἱ μὴ παρὰ τοῦ Υἱοῦ μαθόντες τὸν Θεὸν Πατέρα προσκυνοῦσι Θεόν, ὃν οὐκ οἶδασιν, ἡ δὲ προσκύνησις αὐτῶν οὔτε ἐν πνεύματι ἐστὶν οὔτε ἐν ἀληθείᾳ· ἄρα οὔτε ἀληθινοὶ εἰσὶ προσκυνηταί, ἄρα ἀνάγκη ἐπιβαλλομένη ἐστὶ νὰ ἐπιγινώσκονται πρῶτον τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, νὰ πιστεύσωσι αὐτῷ ὅπως ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸν Πατέρα, λάβωσιν ἐπίγνωσιν αὐτοῦ, γίνωσιν ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ καὶ τότε προσκυνήσωσι διὰ τοῦ Υἱοῦ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ τῷ ἀποκαλυφθέντι Θεῷ.» (Αὐτόθι, σσ 43-44, ὑπογραμμίσεις ὑπὸ Π. Αθανασίου).

Εἶναι περιττὴ ἡ διαπίστωσή μας ὅτι σὲ αὐτὴν τὴν ἀποστροφή τοῦ λόγου τοῦ ὁ Ἅγιος Πατὴρ καλεῖ σὲ μετάνοια ὅλους ἐκείνους πού ζοῦν ἔξω ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ἐπίγνωσιν τοῦ Μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ, σὲ ὅλους ὅσους δηλαδὴ βρίσκονται ἔξω ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία, ἡ Ὅποια, ὅπως ἀποδεικνύεται εἶναι ὁ μοναδικὸς φορέας αὐτῆς τῆς ἀληθείας. Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο καταγγέλει καὶ τοὺς Οἰκουμενιστὲς τῆς ἐποχῆς μας, οἱ ὅποιοι ἐπιμένουν στὸ νὰ μὴν ὁμολογοῦν στοὺς ἀλλόθρησκους, ἀθέους, αἰρετικούς τὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀρέσκονται σὲ «διαλόγους», πού μόνο σκοπὸ ἔχουν τὴν ἐντάξιν τῆς πίστεώς μας στὴν θεήλατη Πανθρησκεία τῆς Νέας Ἐποχῆς. Καὶ κλείνοντας τὸ μνημονευθὲν κεφάλαιο ὁ θεῖος Πατὴρ ἐπιφέρει μὲ κατηγορηματικὸ τρόπο τὴν Ὁρθόδοξον Ὁμολογίαν περὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Θεοῦ:

«Οὐδεὶς μὴ ἐπιγινώσκων τὸν Υἱὸν ἐστὶν ἀληθινὸς προσκυνητής.» (Αὐτόθι, σ 44 ὑπογραμμίσεις ὑπὸ Π. Αθανασίου).